

На основу члана 62. став 2. и члана 65. став 2. Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13 и 101/17),
Министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

Правилник о Програму стручне матуре и завршног испита

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС - Просветни гласник", бр. 1/2018 од 18.1.2018. године, а ступио је на снагу 26.1.2018.

Члан 1.

Овим правилником утврђује се Програм стручне матуре и завршног испита.
Програм из става 1. овог члана одштампан је у прилогу овог правилника и чини његов саставни део.

Члан 2.

Ученици који заврше четворогодишње средње стручно образовање и васпитање полагаће стручну матуру по програму који је утврђен овим правилником почев од школске 2020/2021. године, а ученици који заврше трогодишње средње стручно образовање и васпитање полагаће завршни испит средњег стручног образовања и васпитања по програму који је утврђен овим правилником почев од школске 2019/2020. године.

Члан 3.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”.
Број 110-00-276/2017-04
У Београду, 15. децембра 2017. године

Министар,
Младен Шарчевић, с.р.

ПРОГРАМ СТРУЧНЕ МАТУРЕ И ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Циљ програма стручне матуре и завршног испита

Циљ доношења програма стручне матуре и завршног испита је да припреми ученика, школу и остале учеснике у овом процесу за спровођење и полагање испита стручне матуре и завршног испита.

Језик полагања стручне матуре и завршног испита

Језик полагања стручне матуре и завршног испита је језик на коме је ученик стицао средње стручно образовање и васпитање. Ученици који су средње стручно образовање и васпитање стицали на српском и страном језику, тј. двојезично полагају стручну матуру или завршни испит на српском језику.

Ученик који је образовање и васпитање стицао на језику националне мањине може изабрати да стручну матуру, у целини или њен део, као и завршни испит, полагаје на српском језику.

СТРУЧНА МАТУРА

Циљ стручне матуре

Стручном матуrom проверава се да ли је ученик, након завршеног четвртог разреда средњег стручног образовања за образовни профил, стекао стручне компетенције прописане стандардом квалификације, односно знања, вештине и ставове за рад и наставак школовања, а у складу са наставним планом и програмом.

Право на полагање стручне матуре

Ученик полаже стручну матуру у складу са законом. Стручну матуру може да полаже ученик који је завршио четири разреда средњег стручног образовања по наставном плану и програму/плану и програму наставе и учења за образовни профил за који се школује.

Ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом полажу стручну матуру у складу са њиховим моторичким и чулним могућностима, односно условима које захтева одређена врста инвалидитета, у складу са законом.

Структура и садржај стручне матуре

Стручна матура коју полажу ученици, након завршетка четири разреда средњег стручног образовања, има сертификациони карактер и састоји се од три испита. Поред ова три испита, ученик има право да полаже и додатне (изборне) испите.

Стручна матура укључује три испита. Сваки ученик је у обавези да положи сва три испита да би сертификовао одређени програм средњег стручног образовања, и то:

1. Српски језик и књижевност, односно матерњи језик и књижевност,
2. Математика (осим за образовне профиле који немају математику у последње две године, они бирају предмет са Листе општеобразовних предмета на којој је понуђена и математика),
3. Стручни испит (испит/тест за проверу стручно-теоријских знања и матурски практични рад).

У оквиру стручне матуре, ученик полаже испите из општеобразовних наставних предмета истог садржаја и структуре тестова као и ученик општег средњег образовања и васпитања.

Стручни испит се састоји од теоријског дела (тест/испит за проверу стручно-теоријских знања) и практичног дела (матурски практични рад) и заснован је на компетенцијама које су дефинисане стандардом квалификације, односно садржајима стручних предмета у складу са наставним планом и програмом.

Садржај стручног испита прописују се одговарајућим правилником за сваки образовни профил.

Додатни (изборни) део стручне матуре истоветан је са изборним делом опште матуре.

Структура и садржај стручног испита

Тест за проверу стручно-теоријских знања

Циљ овог дела стручног испита је провера стручно–теоријских знања неопходних за обављање послова и задатака за чије се извршење ученик оспособљава током школовања. На испиту се проверавају знања из стручних предмета значајних за образовни профил.

Тест се полаже писмено и садржи највише 50 задатака. Ученик је положио тест ако је остварио минимално 50,5% укупног броја бодова.

Тест и кључ за оцењивање теста припрема Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центар за стручно образовање и образовање одраслих.

Тест садржи задатке којима се испитује достигнутог исхода учења прописаним планом и програмом наставе и учења, односно циљева и задатака у складу са наставним планом и програмом за образовни профил. Тест је конципиран тако да обухвата све нивое знања и све садржаје који су процењени као темељни и од суштинског значаја за обављање послова и задатака у оквиру занимања, као и за наставак школовања у матичној области.

Комисију за преглед тестова чине три наставника стручних предмета.

Стручни предмети обухваћени тестом прописују се одговарајућим правилником за сваки образовни профил.

Матурски практични рад

Циљ матурског практичног рада је провера стручних компетенција прописаних Стандардом квалификације, односно стечених знања, умења и вештина у складу са наставним планом и програмом за образовни профил.

На матурском практичном раду ученик извршава радне задатке којим се проверавају стручне компетенције, односно стечена знања, умења и вештине.

За проверу стручних компетенција, односно стечених знања, умења и вештина утврђује се листа стандардизованих радних задатака од које се сачињава одговарајући број радних задатака за матурски практични рад.

Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центар за стручно образовање и образовање одраслих припрема стандардизоване радне задатке за практични рад и упутство за оцењивање.

На основу листе радних задатака, школа формира школску листу у сваком испитном року. Број радних задатака у школској листи мора бити најмање за 10% већи од броја ученика у одељењу који полажу матурски практичан рад.

Оцену о стеченим стручним компетенцијама, односно знањима, умењима и вештинама даје трочлана испитна комисија. Комисију чине два наставника стручних предмета, од којих је један председник комисије, и представник послодаваца, стручњак у датој области рада.

Сагласност на чланство представника послодаваца у комисији, на предлог школа, даје Унија послодаваца Србије, односно Привредна комора Србије, односно одговарајуће стручно удружење или комора.

Када ученик оствари најмање 50% од укупног броја бодова на сваком појединачном радном задатку, сматра се да је показао компетентност.

Матурски практични рад спроводи се у школи и просторима где се налазе радна места и услови за реализацију матурског практичног рада.

***

Ученик је положио стручни испит ако је из појединачних делова испита добио позитивну оцену.

Начин полагања стручне матуре

Ученик полаже испите из општеобразовних наставних предмета на исти начин као и ученик општег средњег образовања.

Стручна матура се полаже на целој територији Републике Србије у исто време, а план полагања се утврђује школским календаром за средње школе. План полагања стручне матуре подразумева два редовна испитна рока: јунски и августовски. Ученици који не полаже стручну матуру у редовном року, полажу у следећем испитном року, у складу са прописаним календаром.

У истом дану ученик може да полаже само један део матурског, односно стручног испита.

Сваки ученик је у обавези да у календаром прописаном року поднесе пријаву школи за полагање стручне матуре. Пријава садржи списак испита из обавезног дела стручне матуре и, уколико ученик жели да полаже изборни део стручне матуре, списак наставног/-их предмета изборног дела стручне матуре.

Ученик има право да одустане од изборног дела стручне матуре у року који је прописан календаром.

Ученик је положио стручну матуру када положи све испите из обавезног дела.

Ученик који је на једном или два појединачна испита стручне матуре добио недовољну оцену, упућује се на полагање поправног или поправних испита.

Након положених свих испита ученику се издаје јавна исправа о положеној стручној матури за одговарајући образовни профил и додаток дипломи.

Ученик са положеном стручном матуром може да се упише на високошколску установу под условима које та установа прописује, односно у складу са законом.

ЗАВРШНИ ИСПИТ

Циљ завршног испита

Завршним испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном трогодишњем стручном образовању за одговарајући образовни профил стекао стручне компетенције прописане стандардом квалификације, односно знања, вештине и ставове у складу са наставним планом и програмом.

Право на полагање завршног испита

Ученик полаже завршни испит у складу са законом. Завршни испит може да полаже ученик који је завршио три разреда средњег стручног образовања по наставном плану и програму/плану и програму наставе и учења за образовни профил за који се школује.

Ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом полажу завршни испит у складу са њиховим моторичким и чулним могућностима, односно условима које захтева одређена врста инвалидитета, у складу са законом.

Структура и садржај завршног испита

Завршни испит који полажу ученици, након завршетка три разреда средњег стручног образовања, има сертификациони карактер.

Реализује се кроз практични испит који се састоји из једног или више стандардизованих задатака којима се проверавају стручне компетенције прописане стандардом квалификација, односно стечена знања, умења и вештина у складу са наставним планом и програмом.

Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центар за стручно образовање и образовање одраслих припрема стандардизоване радне задатке за практични рад и упутство за оцењивање.

Садржај завршног испита прописују се одговарајућим правилником за сваки образовни профил.

Начин полагања завршног испита

Завршни испит се на целој територији Републике Србије полаже у терминима прописаним школским календаром за средње школе. План полагања завршног испита подразумева два редовна испитна рока: јунски и августовски. Ученици који не положи завршни испит у редовном року, полажу у следећем испитном року у складу са прописаним календаром.

Сваки ученик је у обавези да у календаром прописаном року поднесе пријаву школи за полагање завршног испита.

На завршном испиту ученик извршава један или више радних задатака којима се проверавају стручне компетенције, односно стечена знања, умења и вештине.

За проверу стручних компетенција, односно стечених знања, умења и вештина утврђује се листа стандардизованих радних задатака од које се сачињава одговарајући број радних задатака за завршни испит.

На основу листе радних задатака, школа формира школску листу у сваком испитном року. Број радних задатака у школској листи мора бити најмање за 10% већи од броја ученика у одељењу који полажу завршни испит.

Оцену о стеченим стручним компетенцијама, односно знањима, умењима и вештинама даје трочлана испитна комисија. Комисију чине два наставника стручних предмета, од којих је један председник комисије, и представник послодаваца, стручњак у датој области рада.

Сагласност на чланство представника послодаваца у комисији, на предлог школа, даје Унија послодаваца Србије, односно Привредна комора Србије, односно одговарајуће стручно удружење или комора.

Када ученик оствари најмање 50% од укупног броја бодова на сваком појединачном радном задатку, сматра се да је показао компетентност и положио завршни испит.

Завршни испит спроводи се у школи и просторима где се налазе радна места и услови за реализацију завршног испита.

Након положеног завршног испита, ученику се издаје јавна исправа о положеном завршном испиту за одговарајући образовни профил и додатак дипломи.